

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1486/2018
12.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марина Перић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Новом Саду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 486/18 од 12.03.2018. године, на седници већа одржаној дана 12.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 486/18 од 12.03.2018. године - ставова првог, другог и четвртог изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П1 123/16 од 07.12.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу на име разлике исплаћене и припадајуће основне зараде за период од 01.09.2013. године до 31.08.2014. године износ од 28.355,39 динара са законском затезном каматом од 05.05.2017. године до исплате и износ од 12.078,52 динара на име обрачунате законске затезне камате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу на име разлике исплаћеног и припадајућег додатка на плату за рад у сменама за период од 01.09.2013. године до 01.02.2016. године износ од 204.465,99 динара са законском затезном каматом од 05.05.2017. године до исплате и износ од 63.293,91 динара на име обрачунате законске затезне камате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да исплати тужиоцу износ од 6.577,98 динара на име законске затезне камате на износе накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада који су исплаћени тужиоцу након доспелости за период од 01.09.2013. године до 01.01.2016. године. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 108.533,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка од дана пресуђења до дана извршности. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 486/18 од 12.03.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба тужене и преиначена пресуда Основног суда у Сремској Митровици П1 123/16 од 07.12.2017. године тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу за исплату разлике основне плате за период од 01.09.2013. године до 31.08.2014. године у износу од 28.355,39 динара са законском затезном каматом од 05.05.2017. године до исплате, као и износ од 12.078,52 динара на име обрачунате законске затезне камате, те у делу захтева за исплату разлике додатка на плату за рад у сменама за период од 01.09.2013. године до 01.02.2016. године у износу од 204.465,99 динара са законском затезном каматом од 05.05.2017. године до исплате, као и износ од 63.293,91 динара на име обрачунате законске затезне камате. Ставом другим изреке, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка тако да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у преосталом усвајајућем делу и делу којим је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначеном делу, тужилац је преко пуномоћника благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних ревизијских разлога са позивом на одредбе члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду у побијаном делу применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) и нашао да ревизија тужиоца није основана.

Другостепена пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неоснован је ревизијски навод да је иста захваћена битном повредом из члана 374. став 1. у вези са чланом 2. и 8. ЗПП, јер је другостепени суд поступао у оквиру своје надлежности, а пресуда је заснована на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку на које је другостепени суд правилно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на радном месту секторског полицајца. На том месту рад је организован у сменама, те је и у спорном периоду тужилац радио у сменама тако што је радио 12 сати дању, а одмарао 24 сата, па поново радио 12 сати ноћну смену, па одмарао 48 сати. Према налазу вештака тужена је тужиоцу током спорног периода исплатила основну плату у нижем износу од 75% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди РС, са каматом обрачунатом на наведене износе закључно са даном вештачења. На основу налаза вештака утврђено је да је тужена увећану зараду за сменски рад тужиоцу вредновала применом сменског коефицијента од 0,145 од основице и у складу са тим обрачунавала и исплаћивала увећану плату, те да такво увећање не одговара увећању плате од 28,6%.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев. Закључио је да тужиоцу у утуженом периоду сагласно члану 23.

став 1. Посебног колективног уговора за полицијске службенике припада основица за обрачун плате која не може бити нижа од 75% од просечне зараде по запосленом у привреди РС исплаћене у месецу који претходи месецу у којем се утврђује основица, а имајући у виду да је у буџету Републике Србије за 2013. и 2014. годину преостало нереализованих средстава намењених за плате и додатке и запосленима у јавном сектору. Такође закључује да тужиоцу припада разлика између исплаћеног и припадајућег увећања на плату по основу рада у сменама у проценту од 28,6%. Наведени проценат увећања прописан је за запослене који сменски рад обављају повремено, како је то регулисано чланом 147а Закона о полицији („Службени гласник РС“ бр. 101/05...64/15), који се примењивао до 04.02.2016.године и Посебним колективним уговором за полицијске службенике који се примењивао до 24.09.2014.године, а затим од 07.03.2015.године. По становишту првостепеног суда тужиоци и остали запослени код тужене који у континуитету обављају послове по сменама били би доведени у неравноправан положај у односу на раднике који би само повремено обављали послове у сменама, што је супротно члану 23. став 2. Универзалне декларације о људским правима и члану 104. Закона о раду.

Насупрот становишту првостепеног суда, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату разлике основне зараде и увећане зараде за рад у сменама. Колективним уговором не може се утврђивати основица за обрачун плате полицијских службеника уколико то није законом прописано у смислу члана 56. Закона о буџетском систему. Обавезе које преузимају директни или индиректни корисници буџета морају одговарати апропријацији која им је одобрена за ту намену у тој буџетској години, сагласно члану 54. Закона о буџетском систему. У одсуству доказа да је туженој одобрена исплата из средстава буџета по траженој основици за зараде полицијских службеника у спорном периоду, тужбени захтев по основу разлике исплаћене плате до припадајуће у износима утврђеним вештачењем је неоснован. Неоснованим је оценио и тужбени захтев за исплату разлике увећане зараде по основу сменског рада обрачунате уз увећање од 28,6 % од основне зараде, имајући у виду да је тужиоцу сагласно члану 147а Закона о полицији и Правилнику о платама запослених у МУП-у сменски рад вреднован кроз додатни коефицијент.

Неосновано је указивање ревидента на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда и да је тужиоцу повређено право које има по основу члана 8. став 2. Закона о раду да се општим актом могу утврдити већа права и повољнији услови рада од утврђених законом. Члан 23. став 1. Посебног колективног уговора прописује најнижу основицу за обрачун зарада полицијских службеника у висини од 75% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике Србије под условом да одобрена средства у буџету намењена за плате омогућавају утврђивање такве основице. У супротном Влада може утврдити нижу основицу за обрачун плата полицијских службеника у складу са одобреним средствима у висини основице одређене за професионална војна лица. За 2013. и 2014. годину утврђено је да нису утрошена сва средства за плате и додатке запослених у јавном сектору. Постојање у буџету неутрошених средстава за плате не значи да је испуњен услов за обрачун основице у смислу члана 23. став 1. Посебног колективног уговора. Ово са разлога што се преостала средства односе се на све запослене у јавном сектору, те имајући у виду висину издатака потребних да се свим полицијским службеницима основица за обрачун плата одреди на исти начин. Стога је правилно другостепени суд применио Закон о буџетском систему који прописује да се директни и индиректни корисници буџета

морају кретати у оквиру граница одобрених средстава за одговарајућу намену. То није у супротности ни са одредбом Посебног колективног уговора о одређивању минималне основице за обрачун плата полицијских службеника која се примењује, под условом да одобрена средства у буџету то омогућавају.

Неосновано је указивање ревидента на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда, односно ревизијски наво којим оспорава становиште другостепеног суда да тужилац нема право на увећање плате од 28,6% по основу рада у сменама. Наведени проценат увећања плата прописан чланом 147а Закона о полицији намењен је запосленима који раде на пословима на којима се сменски рад уводи повремено. То је додатак на плату који није узет у обзир при вредновању послова радног места због тога што за то радно место није предвиђен рад у сменама. Увећање плате се обрачунава на сваки сат рада ако запослени који нема сменски рад повремено ради у сменама. Тужиоцу је рад у сменама изражен кроз коефицијент за обрачун плате при вредновању послова радног места и исплаћује му се за сваки месец. Како је нередовност у раду на неким радним местима стални услов рада и тако је вреднована кроз коефицијент, а на неким местима није стални услов рада већ се уводи повремено, то ни запослени на тим радним местима нису у истом положају. С тога је неосновано позивање ревидента на право запослених на једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности коју остварују код истог послодавца.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић